

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΠΡΟΤΖΕΚΤ

A1

Download from
Dreamstime.com

This watermark image is for previewing purposes only.

ID 26755220

© Oleksandr Kovernik | Dreamstime.com

Μουσικό όργανο

Τα **μουσικά όργανα** είναι κατασκευάσματα τα οποία, με τον μηχανισμό τους και τις τεχνικές χρήσης τους, χρησιμοποιούνται με σκοπό την παραγωγή **μουσικών ήχων**. Στην πράξη, κάθε μέσο που μπορεί να παράγει ήχους μπορεί να χαρακτηριστεί ως μουσικό όργανο. Η εμφάνισή τους τοποθετείται στα πρώτα στάδια του ανθρώπινου πολιτισμού, χωρίς ωστόσο να μπορεί να καθοριστεί ακριβής χρονολογία εμφάνισης του πρώτου οργάνου.

Τα πιο παλιά αρχαιολογικά ευρήματα αφο **φλογέρες** ηλικίας 37.000 ετών, χωρίς ό πρώτα όργανα που υπήρχαν.

Ταξινόμηση

Υπάρχουν πολλοί τρόποι ταξινόμησης των μουσικών οργάνων. Όλες οι μέθοδοι εξετάζουν κάποιο συνδυασμό των φυσικών ιδιοτήτων του οργάνου, πως η μουσική εκτελείται στο όργανο, το εύρος του οργάνου, και τη θέση του οργάνου που μπορεί να λάβει σε μια ορχήστρα ή άλλη σύνθεση.

Σύστημα Χόρνμποστελ-Σακς [Επεξεργασία | επεξεργασία κώδικα]

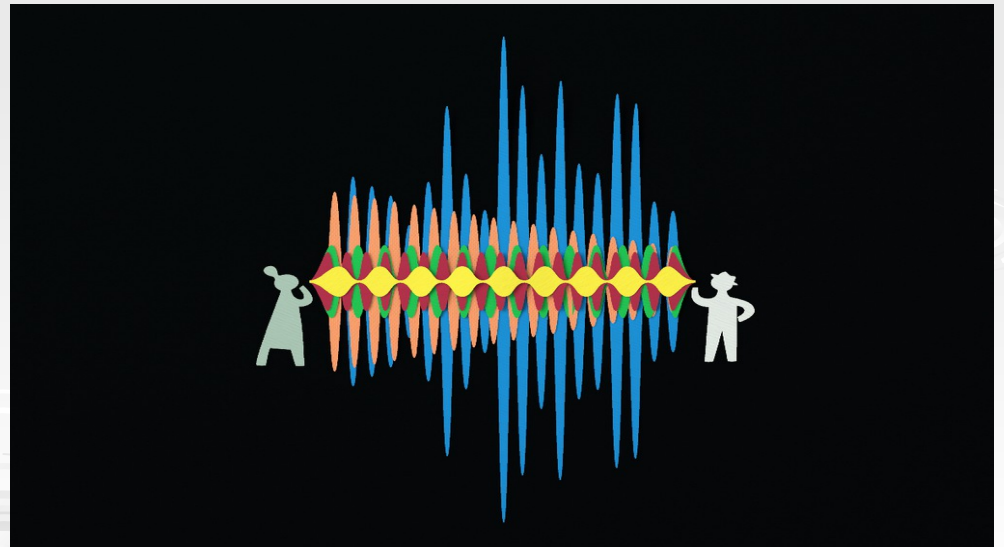
Το σύστημα ταξινόμησης Χόρνμποστελ-Ζαξ (ή Ζακς-Χόρνμποστελ) [1] [2] καθιερώθηκε από τους μουσικολόγους Φον Ε. Χόρνμποστελ (1914) και Κ. Ζακς (1940), και διακρίνει τα όργανα στις εξής κατηγορίες:

- **ιδιόφωνα**
- **μεμβρανόφωνα**
- **χορδοφωνα**
- **αερόφωνα**
- **ηλεκτρόφωνα**

Αυτή η μέθοδος ταξινόμησης με ελληνική προέλευση είναι διαδεδομένη στη Δύση και διακρίνει τα όργανα σε **έγχορδα**, **κρουστά** και **πνευστά**.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΩΝΗ

Η ανθρώπινη φωνή, το εκφραστικότερο και πλουσιότερο σε αποχρώσεις μουσικό όργανο, έχει χρησιμοποιηθεί με αναρίθμητους τρόπους στη μουσική και τα τραγούδια των διαφόρων λαών. Από τον απλό αναστεναγμό, το γέλιο και την ομιλία με τα εκατοντάδες φωνήματα όλων των γλωσσών της υψηλίου έως τη μίμηση των ήχων της φύσης και των μηχανών, ακόμη και των άλλων μουσικών οργάνων.

Μπαρόκ ορχήστρα

Αρχικά, η μπαρόκ ορχήστρα αποτελούνταν μόνο από **έγχορδα** και επιπρόσθετα όργανα του λεγόμενου **συνεχούς βάσιμου** ή **μπάσο κοντίνουο** (*basso continuo*), όπως ήταν το **τσέμπαλο** ή το **λαούτο**. Στα πλαίσια της αναζήτησης και άλλων ηχοχρωμάτων, προστέθηκαν σταδιακά και **πνευστά όργανα** όπως το **όμποε**. Χάλκινα πνευστά όργανα και **κρουστά**, χρησιμοποιούνταν μόνο σε ειδικές περιπτώσεις για τον ιδιαίτερο "χρωματισμό" των μουσικών έργων.

Στα τέλη της μπαρόκ περιόδου, οι ορχήστρες διακρίνονται για τα εξής χαρακτηριστικά τους:

Κυριαρχούν τα έγχορδα,

Χρησιμοποιούνται λίγα ξύλινα πνευστά όπως όμποε, **φλάουτο** ή **φαγκότο**,

Χάλκινα πνευστά ή κρουστά χρησιμοποιούνται κατά περίπτωση,

Είναι ολιγομελείς με 10-12 έγχορδα και περίπου 6 πνευστά (πλήρης ορχήστρα),

Η ορχήστρα διευθύνεται ουσιαστικά από τον **μαέστρο** ο οποίος παίζει το συνεχές βάσιμο στο τσέμπαλο.

Χαρακτηριστικά δείγματα μπαρόκ ενορχηστρώσεων αποτελούν οι ορχηστρικές εισαγωγές των **Χαίντελ** και **Μπαχ** αυτής της περιόδου.

Κλασική συμφωνική ορχήστρα

Κατά την μετάβαση από την μπαρόκ στην **κλασική** μουσική περίοδο, η ορχήστρα υπέστη σημαντικές μεταβολές σε συνδυασμό με αλλαγές και στην ίδια την μουσική και ειδικότερα την γέννηση της **Συμφωνίας**, που αποτελεί και την κατεξοχήν ορχηστρική μορφή σύνθεσης.

Αυτή την εποχή, η συμφωνική ορχήστρα με τη σημερινή της μορφή, άρχισε να διαμορφώνεται με τη **Σχολή του Μανχάιμ** και την εκτέλεση έργων σημαντικών συνθετών όπως του **Χάιντν**, του **Μπετόβεν** και του **Μότσαρτ**. Ο αριθμός των εκτελεστών αυξάνεται σημαντικά ενώ παράλληλα γίνεται για πρώτη φορά η ταξινόμηση των εγχόρδων σε διακριτές ομάδες (πρώτα και δεύτερα **βιολιά**, **βιόλες**, βιολοντσέλα και κοντραμπάσα). Τα πνευστά όργανα αποκτούν μόνιμη θέση και μεταξύ αυτών είναι και τα χάλκινα. Σε άμεση συσχέτιση και με τις μεγάλες δημόσιες συναυλίες που καθιερώνονται, η κλασική συμφωνική ορχήστρα διαθέτει επίσης δυνατότερο ήχο.

Μουσικά Όργανα των Αρχαίων Ελλήνων

Η Μουσική στην Αρχαία Ελλάδα ήταν εξ αρχής κυρίως φωνητική. Η εμφάνιση αποκλειστικά οργανικής μουσικής συμβαίνει περίπου τον 6ο αιώνα π.Χ. Ο “Πυθικός Νόμος” - ένα έργο που υπήρξε κλασσικό - επιβεβαιώνει την στροφή αυτή που οδήγησε σταθερά στην επικράτηση κατά τη διάρκεια των κλασσικών χρόνων της σοφιστικής ερμηνείας, τόσο στις εκδηλώσεις της ιδιωτικής όσο και της δημόσιας ζωής.

Μέσα από το σύνολο των πηγών – εικονογραφία, θεωρητικά κείμενα περί Μουσικής και Αρμονικής συγγραφέων της εποχής όπως ο Αριστόξενος, ο Κλεωνίδης κ.α. – συμπεραίνουμε με σχετική ασφάλεια τον τρόπο εκτέλεσης των μουσικών οργάνων.

Η «χρήση» της λύρας λ.χ. και της κιθάρας, μας παραδίδεται με μεγάλη ακρίβεια μέσα από τις δεκάδες σωζόμενες παραστάσεις. Ειδικότερα η τοποθέτησή της, ο τρόπος που κρατά το όργανο ο μουσικός

και ο τρόπος παιχνίματος, η χρήση και των δύο χεριών και η «συνεργασία» του μουσικού με τον αιολό, είναι ζητήματα τα οποία λιγότερο ή περισσότερο έχουν βρει την απάντησή τους μέσα από την προσεκτική μελέτη της σωζόμενης αγγειογραφίας σε συνδυασμό με πληροφορίες / οδηγίες που μας παραδίδονται από τους Λυρικούς Ποιητές, η ακόμα και τον Αριστοφάνη.

